

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Сергій ОКОВИТИЙ

«20»

2026 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з наукової роботи

Олег МАРЕНКОВ

«20»

2026 р.

ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для здобуття ступеня доктора філософії

за спеціальністю С2 ПОЛІТОЛОГІЯ
освітньо-наукова програма ПОЛІТОЛОГІЯ
на основі освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня
спеціаліста)
з іншої галузі знань (спеціальності)

Розглянуто на засіданні вченої ради
факультету суспільних наук і міжнародних відносин
від «19» травня 2026 р.; протокол № 10
Голова вченої ради Віталій КРИВОШЕЇН

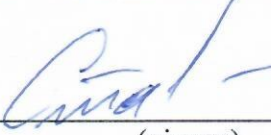
Дніпро – 2026

Внесено: кафедрою політології, соціології та публічного управління

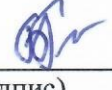
Укладачі програми:

1. Кривошеїн В.В., доктор політичних наук, професор, декан факультету суспільних наук і міжнародних відносин;
2. Ставченко С.В, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології, соціології та публічного управління;
3. Клячин А.К., кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політології, соціології та публічного управління;
4. Лясота А.Є. кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політології, соціології та публічного управління.

Програма вступного іспиту ухвалена на засіданні кафедри політології, соціології та публічного управління від «29» квітня 2026 р.; протокол № 9

Завідувач кафедри (Сергій СТАВЧЕНКО)
(підпис) (ім'я та прізвище)

та на засіданні науково-методичної ради факультету суспільних наук і міжнародних відносин від «18» травня 2026 р.; протокол № 9

Голова науково-методичної ради (Іван ГОЛОВКО)
(підпис) (ім'я та прізвище)

1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Вступний іспит до аспірантури передбачає перевірку здатності вступника до опанування освітньої програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей за іншою спеціальністю (напрямом підготовки)

Результати вступного іспиту зараховуються для конкурсного відбору осіб, які на основі освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) вступають на навчання для здобуття ступеня доктора філософії.

Узагальнена структура вступного іспиту

№	Найменування розділу	Питома вага
1	Історія зарубіжних та вітчизняних політичних учень	50%
2	Загальна теорія політики	50%

2. ТЕМАТИКА ОЦІНЮВАННЯ

ДЕТАЛІЗОВАНА СТРУКТУРА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Розділ 1. Історія зарубіжних та вітчизняних політичних учень

Тема 1. Політичні вчення Стародавнього Китаю та Індії.

Тема 2. Політичні вчення античності: політичні погляди Платона (ідеальна держава) та Аристотеля (класифікація форм правління), політико-правова думка стародавнього Риму (Цицерон та римське право).

Тема 3. Політична думка європейського Середньовіччя: теократичні концепції Августина Блаженного та Томи Аквінського.

Тема 4. Політичні теорії епохи Відродження: вчення Н. Макіавеллі про політику як незалежну сферу, засновану на прагматизмі та силі.

Тема 5. Вчення про державу і право епохи Реформації: політичні ідеї М. Лютера, Ж. Кальвіна та Т. Мюнцера.

Тема 6. Політичні концепції ранніх буржуазних революцій: вчення Гуго Гроція та Бенедикта Спінози про природне право і суспільний договір.

Тема 7. Політична філософія Т. Гоббса: теорія абсолютного суверенітету держави («Левіафан»).

Тема 8. Політичний лібералізм Д. Локка: концепція природних прав, поділу влади та правової держави.

Тема 9. Політичне вчення Ж-Ж Руссо: концепція народного суверенітету та ідеали прямої демократії.

Тема 10. Просвітництво та теорія поділу влади: погляди Ш.Монтеск'є та конституційні ідеї батьків-засновників США (Джефферсон, Медісон).

Тема 11. Німецька класична політична філософія: діалектика держави і громадянського суспільства у вченні Гегеля.

Тема 12. Становлення європейського консерватизму: Політичні погляди Е. Берка та Ж. де Местра.

Тема 13. Політичний марксизм: вчення К. Маркса, Ф. Енгельса про класову боротьбу, державу та соціалістичну революцію.

Тема 14. Лібералізм та утилітаризм XIX століття: політико-правові ідеї Д. Беніама, Д. Мілля та А. Токвіля.

Тема 15. Політична думка Київської Русі та українського Середньовіччя: ідеї державності у творах Ярослава Мудрого («Руська Правда»), Володимира Мономаха («Повчання»).

Тема 16. Суспільно-політичні рухи України козацької доби: вчення С. Оріховського-Роксолана, політична програма П. Орлика (Конституція 1710 року).

Тема 17. Політичні погляди Кирило-Мефодіївського товариства: ідеї Миколи Костомарова та Тараса Шевченка про слов'янську федерацію.

Тема 18. Український політичний консерватизм та націоналізм (XIX – поч. XX ст.): Вчення В. Липинського, М. Міхновського та Д. Донцова.

Тема 19. Західна політична думка XX століття: теорії еліт (Парето, Моска), концепції демократії (Шумпетер, Даль) та політична соціологія Вебера.

Тема 20. Сучасні політичні доктрини: неолібералізм, соціал-демократія, мультикультуралізм та теорії глобалізації.

Розділ 2. Загальна теорія політики

Тема 1. Політика як соціальний феномен і предмет дослідження політології.

Тема 2. Методологічні засади, закони і категорії політології.

Тема 3. Влада як центральне поняття політичної науки.

Тема 4. Політична система: виникнення, структура, різновиди.

Тема 5. Держава і державна влада: виникнення, структура, різновиди, принципи розподілу та гілки державної влади, легітимність.

Тема 6. Політичні режими: поняття, структура, типологізація.

Тема 7. Політичне лідерство: поняття, структура, типологізація.

Тема 8. Політичні еліти: поняття, принципи формування, характеристики,

типологізація.

Тема 9. Політичні партії: поняття, принципи формування, характеристики, типологізація, партійні системи.

Тема 10. Політична культура: трактування поняття, структура, характеристики, типології, політичні субкультури.

Тема 11. Політична свідомість: система політичного світосприйняття, структура та етапи формування політичної свідомості, політична соціалізація.

Тема 12. Політичні ідеології: поняття, структура, типології, трансформація ідеологій.

Тема 13. Політична комунікація: поняття, структура, принципи функціонування.

Тема 14. Політична участь та електоральна поведінка: поняття, структура, типологізація.

Тема 15. Виборчі системи та електоральна політика: поняття, структура, типологізація, особливості функціонування та трансформації.

Тема 16. Менеджмент політичних кампаній і проєктів: поняття, принципи реалізації, критерії ефективності.

Тема 17. Політичний імідж: поняття, структура, типологізація.

Тема 18. Політична реклама та політичний PR: поняття, завдання, типологізації, спільні та відмінні риси, взаємовплив.

Тема 19. Політичне консультування як частина політичної науки та сфера професійної діяльності.

Тема 20. Політичні технології: поняття, структура, об'єкт, предмет та принципи реалізації.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

До розділу № 1 «Історія зарубіжних та вітчизняних політичних учень»

1. Алексіс де Токвіль. Про демократію в Америці. К., 1999. 590 с. URL : <http://litopys.org.ua/tocq/toc.htm>.
2. Андрусяк Т.Г. Історія політичних і правових вчень: лекції. <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-29.html>
3. Арістотель. Політика / Пер. з давньогрек. та передм. О. Кислюка. К. : Основи, 2000. 239 с. URL : <http://litopys.org.ua/aristotle/arist.htm>.
4. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму. К. Наш формат, 2018. 216 с.
5. Гаєк Ф. Шлях до кріпацтва. https://cost.ua/content/uploads/sites/2/2019/12/hayek_road_ukr.pdf

6. Гегель Георг Основи філософії права. Пер. з нім. Р. Осадчука та М. Кушніра. Київ. Наукова література, 2000. 346 с. https://hromadalib.files.wordpress.com/2015/12/hegel_2000_grundlinien.pdf
7. Демиденко Г.Г. Історія вчень про державу і право. Хрестоматія. Київ, Право, 2014. 928 с.
8. Драгоманов М. Із наукової спадщини. Книга перша. Політологія. Культурологія. Київ, Знання України, 2014. 412 с.
9. Мак'явеллі Н. Державець. Харків. Фоліо. 2019. 121 с.. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KOMPLEKS/KURS_1/kurs/10/24_1.htm.
10. Рассел Б. Історія західної філософії. К.: Основи, 1995. 759 с. <http://litopys.org.ua/russel/rus.htm>
11. Себайн Дж., Торсон Т. Історія політичної думки: Пер. з англ. К. : 124 Основи, 1997. 838 с. <http://litopys.org.ua/istpolit/ipd.htm>
12. Спиноза Бенедікт Теологічно-політичний трактат. Харків. Фоліо. 2018. 416 с.
13. Фрідман М. Капіталізм і свобода. Київ: Наш Формат, 2017. 216 с.

До розділу № 2 «Загальна теорія політики»

1. Вайер А.М. Місце політичних рішень в процесі розвитку сучасної України. Актуальні проблеми політики. 2019. Вип. 63. С. 194–205.
2. Віннічук О.В. Політологія. Вступ до спеціальності: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський, 2019. URL: <http://history.kpnu.edu.ua/nadpomohu-studentu/>.
3. Герасимчук Т.Ф. Загальна теорія політики: навчальний посібник / Т.Ф. Герасимчук, А.М. Киридон, С.С. Троян. – К., 2017. – 266 с.
4. Кормич Л. І., Краснопольська Т. М. Тектоніка сучасної демократії. Одеса: Фенікс, 2021. 71 с.
5. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/>
6. Онлайн бібліотека по політології та політичним наукам. URL: <http://politics.ellib.org.ua/>
7. Розвиток форм безпосередньої демократії в Україні: аналіз доцільності та перспектив застосування: аналіт. доп. Київ: НІСД, 2019. 65 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/75228/mod_resource/content/1/
8. Сушко А. Соціокультурний підхід в дослідженні політичних процесів українського суспільства. Сучасні політичні процеси: глобальний та національний виміри: матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції 29 квітня 2022 р. Одеса, 2022. С. 130–134.
9. Ярош Б.О. Загальна теорія політики: навч. посібник для студ. спец. «Політологія» вищ. навч. закладів / Б.О.Ярош, О.Б.Ярош. – Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2005. – 240 с.

4. СТРУКТУРА БІЛЕТУ

Кожний білет вступного іспиту містить **50 тестових завдань**, зміст яких стає відомим вступнику лише при отриманні. Питання складено у формі обрання однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих.

Оцінка за відповідь на кожне питання може набувати одного з двох значень:

1. максимального значення 4 балів у випадку правильної відповіді;
2. мінімального значення 0 балів у випадку неправильної відповіді.

Розділ	Питома вага	Кількість тестових завдань у варіанті	Кількість балів за тестове одне завдання	Максимальна кількість балів
Історія зарубіжних та вітчизняних політичних вчень	50%	25	4	100
Загальна теорія політики	50%	25	4	100
Всього питань на обрання вірної відповіді	100%	50	4	200

Тривалість іспиту - 2 години

Формування бази тестових завдань за розділами:

база містить тестові завдання за розділами Програми

у кожному розділі 1 блок

кількість завдань у блоці формується у співвідношенні до значення питокої ваги в програмі; всього тестів з одного вступного іспиту 500

Розділ	Кількість блоків	Питома вага	Всього завдань з розділу
Історія зарубіжних та вітчизняних політичних вчень	1	50%	250
Загальна теорія політики	1	50%	250
Загальна кількість завдань			500

Обґрунтування мінімального прохідного балу

Рекомендований мінімальний прохідний бал – 140 із 200 (70%)

Розподіл прохідного балу по розділах:

Розділ	Кількість тестових завдань в екзаменаційному білеті	Мін. правильних відповідей	Мін. бал
Історія зарубіжних та вітчизняних політичних вчень	25	17	68
Загальна теорія політики	25	18	72
Разом	50	35	140